

EKOMATCENTRUM MARKNADSRAPPORT

Ekologiskt i offentlig sektor 2018

INNEHÅLL

3	Inledning
4	Resultat - Ekologiskt i offentliga sektor
5	Resultat - länen
6-7	Ekomatsligan kommuner
7	Ekomatsligan landsting och regioner
9	Biologisk mångfald
10-11	Länsekoligan
12	Norden
14	Svekomatsligan
15	Ekologisk forskning ger hållbart lantbruk
16	Säsong året om med Magnihills frysta produkter
18	Klimat och ekologiska mål
19	Trender
20	Vilka ekologiska och svekologiska livsmedel köper offentlig sektor?
21	Att välja KRAV-märkt gör skillnad
22	Grossister
23	Medlemmar

INLEDNING

EkoMatCentrum har sedan 1999 samlat in statistisk för att kartlägga inköpen av ekologiska livsmedel i offentlig sektor. Detta är den 15:e nationella marknadsstudien och baseras på siffror från 2017.

Marknadsstudien har två viktiga syften, den följer de nationella ekomålen effekt i landets kommuner, regioner och landsting och den driver utvecklingen mot mer ekologiskt.

Enkäten har under våren skickats ut till 290 kommuner, 14 regioner och 7 landsting. Av dessa svarade 278 (varav 255 kompletta svar), det ger en svarsfrekvens på 90 %.

Alla kommuner, landsting och regioner har själva uppgett all inköpsstatistik. För första gången har vi samarbetat med DKAB Service AB och WZ Compare vid insamlingen av inköpsiffror. Det har bidragit till en mer korrekt redovisning av andelen ekologiskt i offentlig sektor. Varje kommun, landsting och region har ansvar för att uppgivna ekoandelar är korrekta.

36 % ekologiskt i genomsnitt

Andelen ekologiskt fortsätter att öka i Sverige. 2016 beräknade vi genomsnittet till 33 %. Glädjande kan vi nu konstatera att 2017 års siffror visar på en fortsatt ökning med ett högre genomsnitt, 36 %. Om den positiva utvecklingen fortsätter i samma takt framöver kommer offentlig sektor att nå det nationella målet, 60 % ekologiskt till 2030.

77 vinnare i årets Ekomatsliga

63 kommuner, 14 landsting och regioner har nått EkoMatcentrums mål 35 % ekologiska livsmedelsinköp 2017. Dessa vinnare har listats i grönt i årets Ekomatsliga. Listan finns på sid 6-7.

Ekobrödspiset

Ekobrödspiset instiftades för att få fart på det ekologiska brödet i offentlig sektor. Vi kan nu efter tre år konstatera att priset haft avsedd effekt. Inköpen av ekologiskt bröd har ökat från 4,5 % 2015 till 10 % 2017.

Svekomatsligan

För andra året i rad mäter vi även de svenska, ekologiska inköpen. Ofta nämns dessa två som motstridiga och vi vill därför visa på vikten av att kunna kombinera svenskt eller närproducerat med ekologiskt. Vi har därför instiftat ett nytt pris i samarbete med Ekologiska lantbrukarna och premierar den kommun, landsting och region som har högst andel svekologiska inköp. 168 kommuner, landsting och regioner har rapporterat in siffror för svekologiska inköp 2017.

Sigtuna maj 2018

Eva Fröman & Mimi Dekker
EkoMatcentrum

Resultat

Ekologiskt i offentlig sektor

36 procent ekologiska inköp i offentlig sektor 2017

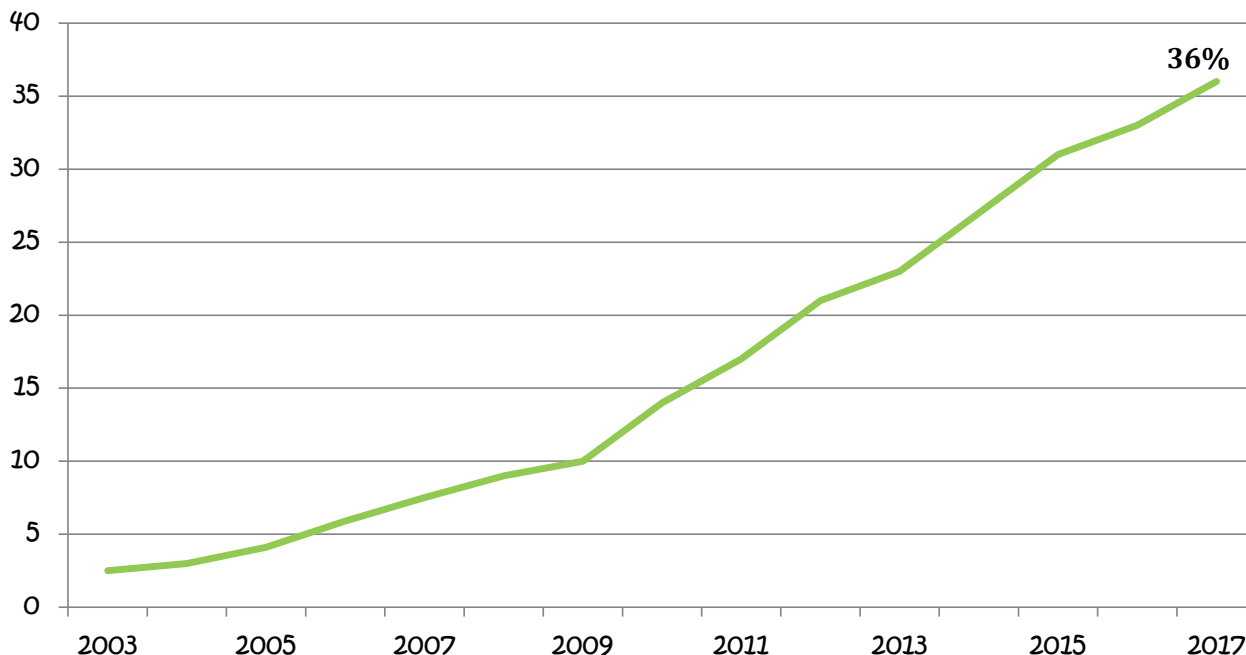
Den ekologiska inköpsandelen summerades till 36 % av de totala livsmedelsinköpen i offentlig sektor 2017. Året innan var andelen 33 %. Det är en ökning med 9 % eller 3 %-enheter. Ekomatcentrums nationella mål 50 procent ekologiskt till 2020 ligger inom räckhåll liksom regeringens nya inriktningsmål för offentlig sektor, 60 procent ekologiskt till 2030.

112 kommuner och 18 regioner och landsting har nått 30 % eller mer. De utgör 40 % av landets kommuner, landsting och regioner. Det är 26 stycken fler än året innan, då antalet var 104 stycken över 30 %.

Vellinge kommun toppar åter igen Ekomatligan med 80 % ekologiska inköp men Lunds kommun ligger inte långt efter med 74 %. På delad tredjeplats finns Malmö stad och Örebro kommun, med 63 % ekologiska inköp vardera. Vi har därmed fyra kommuner som nått regeringens mål, 60 % ekologiskt.

Region Kronoberg fortsätter att leda region- och landstingsligan med 56 % ekologiska inköp 2017. Alla regioner och landsting har rapporterat sina ekoinköp till Ekomatcentrum i år. Genomsnittet för ekologiska inköp i landsting och regioner var 41 % och i kommunerna 36 %.

Andel ekologiska inköp i offentlig sektor 2003-2017

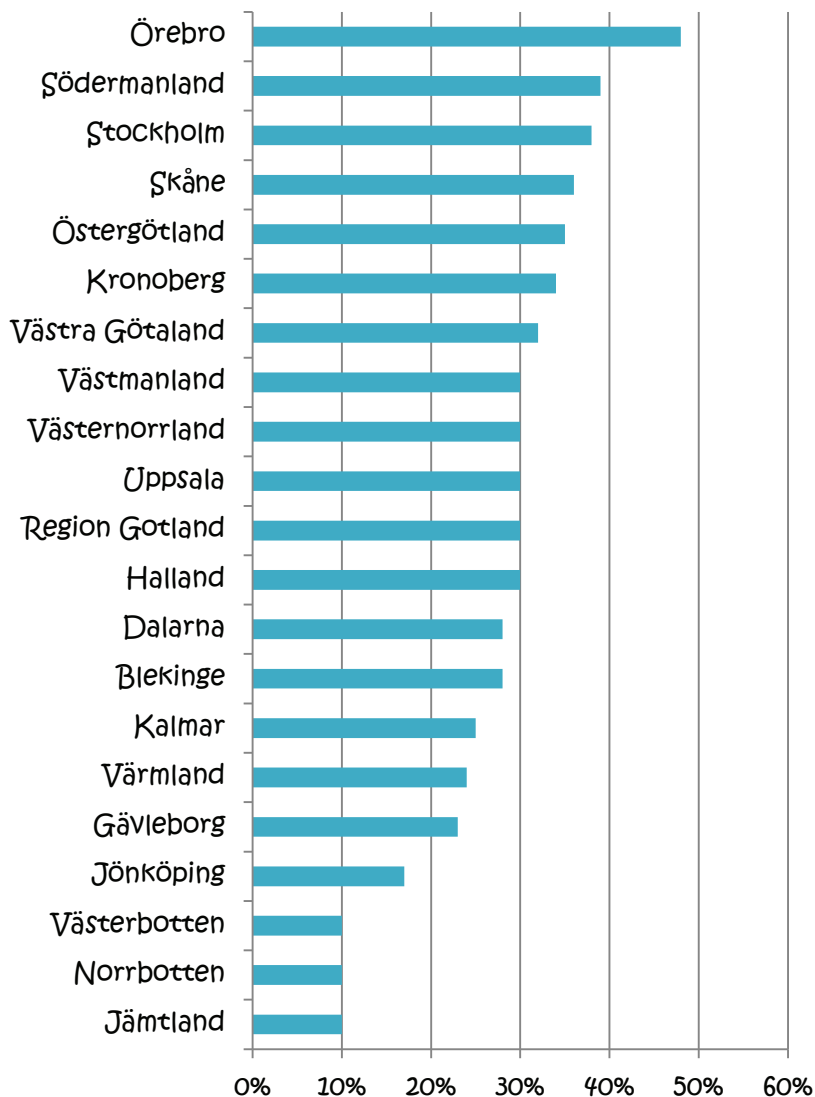
Resultat

Ekologiskt i offentlig sektor

Örebro län toppar länsekoligan

Länsekoligan redovisar den offentliga sektorns totala inköp av ekologiskt i varje län. Alla kommuner, landsting eller regioners ekoinköp är medräknade. Vi har viktat svarsfrekvensen med inrapporterade eko-siffror för att skapa en så rättvis rangordning som möjligt mellan länen.

Totala ekologiska inköp i offentlig sektor redovisat per län 2017

Örebro län toppar årets länsekoliga med en genomsnittlig andel ekologiska livsmedel på 48 % och ett rejält avstånd till 2:an, Södermanland, som ligger kvar på andra plats med 39 %. På tredje kommer Stockholms län och på fjärde har vi förra årets vinnare, Skåne.

Fem av länen har klarat Ekomatcentrums gräns på 35 %. Längst ner i listan hittar vi de nordligaste länen, Jämtland, Norrbotten och Västerbotten. Framsta anledningen till att de ligger i botten är låga svarfrekvenser. Alla regioner och landsting har svarat men inte alla kommuner.

Län	eko %
Örebro	48%
Södermanland	39%
Stockholm	38%
Skåne	36%
Östergötland	35%
Kronoberg	34%
Västra Götaland	32%
Halland	30%
Region Gotland	30%
Uppsala	30%
Västernorrland	30%
Västmanland	30%
Blekinge	28%
Dalarna	28%
Kalmar	25%
Värmland	24%
Gävleborg	23%
Jönköping	17%
Jämtland	10%
Norrbotten	10%
Västerbotten	10%
TOT	36%

Ekomatsligan 2018

Plats	Kommun	% eko	Plats	Kommun	% eko	Plats	Kommun	% eko
1	Vellinge	80%	38	Öckerö	37%	88	Högsby	31%
2	Lund	74%	46	Ale	36%	88	Kil	31%
3	Malmö	63%	46	Alvesta	36%	88	Köping	31%
3	Örebro	63%	46	Gislaved	36%	88	Laxå	31%
5	Nyköping	55%	46	Hällefors	36%	88	Lessebo	31%
5	Södertälje	55%	46	Kungsbacka	36%	88	Mora	31%
7	Eskilstuna	52%	46	Landskrona	36%	88	Rättvik	31%
7	Eslöv	52%	46	Mönsterås	36%	88	Söderköping	31%
7	Motala	52%	46	Norrköping	36%	88	Trelleborg	31%
10	Borlänge	49%	46	Sala	36%	88	Vaxholm	31%
11	Trosa	49%	46	Sigtuna	36%	100	Härnösand	30%
11	Emmaboda	48%	46	Tranemo	36%	100	Härryda	30%
13	Nykvarn	48%	57	Botkyrka	35%	100	Katrineholm	30%
13	Västerås	48%	57	Lidköping	35%	100	Kramfors	30%
15	Ockelbo	47%	57	Ljusnarsberg	35%	100	Lilla Edet	30%
16	Göteborg	46%	57	Sundbyberg	35%	100	Salem	30%
17	Orust	45%	57	Tanum	35%	100	Strömstad	30%
18	Huddinge	44%	57	Upplands Bro	35%	100	Sundsvall	30%
18	Tingsryd	44%	57	Upplands Väsby	35%	100	Tyresö	30%
20	Helsingborg	43%	64	Gnesta	34%	100	Valdemarsvik	30%
20	Åre	43%	64	Lerum	34%	100	Västervik	30%
22	Gävle	41%	64	Lidingö	34%	100	Örnsköldsvik	30%
24	Stockholm	41%	64	Nynäshamn	34%	100	Östersund	30%
24	Ulricehamn	41%	64	Askersund	33%	113	Bromölla	29%
24	Uppsala	41%	64	Finspång	33%	113	Hallsberg	29%
22	Vaggeryd	41%	64	Hässleholm	33%	113	Hedemora	29%
27	Herrljunga	40%	64	Hörby	33%	113	Kalmar	29%
27	Karlskoga-		64	Karlskrona	33%	113	Kinda	29%
	Degerfors	40%	64	Kristinehamn	33%	113	Kungsör	29%
27	Svedala	40%	64	Kumla	33%	113	Smedjebacken	29%
27	Vadstena	40%	64	Lekeberg	33%	113	Sunne	29%
31	Bollebygd	39%	64	Lindesberg	33%	113	Svalöv	29%
31	Järfälla	39%	64	Lindesberg	33%	113	Sölvesborg	29%
31	Kävlinge	39%	64	Svenljunga	33%	113	Ydre	29%
31	Ludvika	39%	64	Trollhättan	33%	113	Östra Göinge	29%
31	Skurup	39%	64	Älmhult	33%	113	Danderyd	29%
36	Kristianstad	38%	80	Arvika	32%	126	Grästorp	28%
36	Oxelösund	38%	80	Falkenberg	32%	126	Håbo	28%
38	Arboga	37%	80	Karlstad	32%	126	Mölnadal	28%
38	Borås	37%	80	Linköping	32%	126	Mörbylånga	28%
38	Flen	37%	80	Malung-Sälen	32%	126	Nybro	28%
38	Halmstad	37%	80	Nora	32%	126	Olofström	28%
38	Haninge	37%	80	Osby	32%	126	Oskarshamn	28%
38	Strängnäs	37%	80	Växjö	32%	126	Ronneby	28%
38	Varberg	37%	88	Gagnef	31%	126	Sandviken	28%
			88	Hallstahammar	31%			

Ekomatsligan 2018

Plats	Kommun	% eko	Plats	Kommun	% eko	Plats	Kommun	% eko
126	Åtvidaberg	28%	166	Åmål	22%	224	Arjeplog	13%
136	Bjurholm	27%	181	Falu	21%	224	Mariestad	13%
136	Mark	27%	181	Filipstad	21%	224	Tranås	13%
136	Perstorp	27%	181	Hylte	21%	224	Värnamo	13%
139	Grums	26%	181	Karlsborg	21%	229	Gullspång	12%
139	Kiruna	26%	181	Kungälv	21%	229	Vetlanda	12%
139	Ljungby	26%	181	Lysekil	21%	229	Örkelljunga	12%
139	Lomma	26%	181	Mjölby	21%	232	Arvidsjaur	11%
139	Orsa	26%	181	Sollentuna	21%	233	Piteå	9%
139	Solna	26%	181	Söderhamn	21%	233	Tomelilla	9%
139	Tibro	26%	181	Uddevalle	21%	235	Sjöbo	8%
139	Umeå	26%	181	Österåker	21%			
139	Vänersborg	26%	192	Sävsjö	20%			
139	Östhammar	26%	192	Boden	20%			
149	Habo	25%	192	Vindeln	20%			
149	Hammarö	25%	195	Boxholm	19%			
149	Hudiksvall	25%	195	Höganäs	19%			
149	Sollefteå	25%	195	Leksand	19%			
149	Timrå	25%	195	Munkfors	19%			
149	Vårgårda	25%	195	Skara	19%			
155	Falköping	24%	195	Skövde	19%			
155	Heby	24%	195	Vansbro	19%			
155	Mellerud	24%	195	Åstorp	19%			
155	Nacka	24%	203	Hjo	18%			
159	Burlöv	23%	204	Munkedal	18%			
159	Hultsfred	23%	204	Storfors	18%			
159	Jönköping	23%	204	Vimmerby	18%			
159	Surahammar	23%	204	Ånge	18%			
159	Vallentuna	23%	208	Bengtstors	17%			
159	Vännäs	23%	208	Kalix	17%			
159	Värmdö	23%	208	Pajala	17%			
166	Dals-Ed	22%	208	Älvdalen	17%			
166	Essunga	22%	212	Aneby	16%			
166	Forshaga	22%	212	Torsby	16%			
166	Knivsta	22%	212	Ödeshög	16%			
166	Markaryd	22%	215	Ekerö	15%			
166	Norrtälje	22%	215	Götene	15%			
166	Ovanåker	22%	215	Hagfors	15%			
166	Robertfors	22%	215	Ljusdal	15%			
166	Staffanstorps	22%	215	Lycksele	15%			
166	Tidaholm	22%	215	Töreboda	15%			
166	Tierp	22%	215	Ängelholm	15%			
166	Täby	22%	222	Skellefteå	14%			
166	Uppvidinge	22%	222	Sotenäs	14%			
166	Vara	22%	224	Eda	13%			

Nr.	Region/landsting	% eko
1	Region Kronoberg	56%
2	Region Uppsala	52%
3	Västra Götalandsregionen	48%
4	Landstinget Blekinge	47%
4	Region Skåne	47%
4	Region Örebro län	47%
7	Region Västmanland	44%
8	Stockholms läns landsting	42%
9	Region Jönköpings län	40%
10	Region Västernorrland	37%
11	Landstinget i Värmland	36%
12	Region Gävleborg	35%
12	Region Östergötland	35%
12	Landstinget i Kalmar län	35%
15	Landstinget Sörmland	34%
16	Landstinget Dalarna	33%
17	Region Halland	31%
18	Region Gotland	30%
19	Region Landstinget Norrbotten	29%
20	Region Jämtland Härjedalen	27%
21	Västerbottens läns landsting	17%

Polarbröd mot full hållbarhet 2022

Gör världen lite godare

Att erbjuda ekologiskt bröd är en pusselbit i vårt hållbarhetsarbete och idag finns nio KRAV-märkta bröd i vårt sortiment. Tillsammans med Ekomatcentrum har vi instiftat Ekobrödspiset i syfte att uppmuntra kommunerna att öka sina inköp av ekologiskt bröd och därigenom bidra till omställningen och hjälpa kommunerna att nå sina ekomål. Bröd är ett klimatsmart baslivsmedel som borde få större plats på alla matbord. Det vill vi hjälpa till med.

Bánh mì med tofu och broccoli serveras med Hamburgerbröd fiberrik KRAV-märkt (art.217). Detta och flera andra goda, vegetariska recept framtagna tillsammans med kocken och inspiratören Karoline Nordefors, hittar du på polarbrod.se/foodservice

SÄLJPARTNER
HALL & CO

Biologisk mångfald är lika viktigt som klimatfrågan

Aldrig har hotet mot jordens biodiversitet varit större än nu. Över hela världen fortsätter den biologiska mångfalden att minska med en accelererande hastighet. Av 40 474 registrerade arter är 38 % sårbara, hotade eller akut hotade. Frågan är vad som händer om alla dessa arter försvinner från jordens yta?

Biologisk mångfald har hamnat i skuggan av hotet om klimatförändringarna. Klimatförändringarna är naturligtvis också ett allvarligt problem, men det är viktigt att vi inte ställer dessa två mot varandra. Att minska klimatutsläppen får inte ske till priset av en minskad biologisk mångfald. Ekologiskt lantbruk bidrar i högsta grad till ökad biologisk mångfald och det kommer vi på Ekomatcentrum att sätta fokus på de kommande åren.

Hur ser vi då till att bibehålla ett rikt djur och växtliv? Givetvis genom att **inte** använda bekämpningsmedel på ogräs, sjukdomar och skadedjur! Runtom i landet diskuteras närproducerat kontra ekologiskt och vilket som ska prioriteras. Istället borde vi diskutera närproducerat och ekologiskt, dvs svekologiskt. Närproducerat främjar INTE automatiskt djur och natur. Även i svenskt lantbruk används stora mängder kemiska bekämpningsmedel som sprids i markerna, vissa farligare än andra. Ekologisk produktion har många fördelar och bidrar bl.a. till att öka den biologiska mångfalden och minska mängden farliga ämnen i naturen.

Allt fler forskningsrapporter belyser vikten av en ekologisk produktion. LRFs rapport från 2017 *Sverige som ekoland - analys av ekologiskt lantbruk i Sverige*, visar på att en ökad ekoproduktion har positiva samhällseffekter. Idag finns det en bred politisk front som är för en ökad ekoproduktion. I livsmedelsstrategin (2017), som riksdagen står bakom, finns ekologisk odling med som en viktig del. Dessutom satte regeringen nya ekomål under 2017, 60 % ekologiskt i offentlig sektor till 2030 samt 20 % ekologisk odlingsareal till 2030.

“Det är jätteviktigt att det offentliga går före och är ett föredöme. Vi skapar en stabil grund för en växande marknad, säger miljöminister Karolina Skog till Ekomatcentrum.”

Genom att formulera ett inriktningsmål för offentlig sektor visar regeringen hur viktig den offentliga marknaden är för utvecklingen av ekologiskt i vårt land.

- Det är jätteviktigt att det offentliga går före och är ett föredöme. Vi skapar en stabil grund för en växande marknad, säger miljöminister Karolina Skog till Ekomatcentrum.

I vår marknadsrapport kan vi visa att offentlig sektor fortsätter att öka sina inköp av ekologiskt. Vi kan också se att de svekologiska inköpen ökar, dvs andelen ekologiskt från Sverige. Dessutom kan vi stolt berätta att Sverige är bäst i Norden på ekologiska inköp i offentlig sektor.

Begreppet "biologisk mångfald" betyder variation inom arter, mellan arter och av ekosystem - med andra ord "ett rikt djur- och växtliv".

Länsekoligan 2018

BLEKINGE

Karlshamn	
Karlskrona	33%
Landstinget	
Blekinge	47%*
Olofström	28%
Ronneby	28%
Sölvesborg	29%
	33%

DALARNA

Avesta	
Borlänge	49%*
Falun	21%
Gagnef	31%
Hedemora	29%
L Dalarna	33%
Leksand	19%
Ludvika	39%
Malung-Sälén	32%
Mora	31%
Orsa	26%
Rättvik	31%
Smedjebacken	29%
Säter	
Vansbro	19%
Älvdalen	17%
	32%

REGION GOTLAND

Region Gotland	30%
	30%

GÄVLEBORG

Bollnäs	
Gävle	41%

Hofors	
Hudiksvall	25%
Ljusdal	15%
Nordanstig	
Ockelbo	47%*
Ovanåker	22%
Region	
Gävleborg	35%
Sandviken	28%
Söderhamn	21%
	32%

HALLAND

Falkenberg	32%
Halmstad	37%*
Hylte	21%
Kungsbacka	36%
Laholm	
Region Halland	31%
Varberg	37%*
	35%

JÄMTLAND

Berg	
Bräcke	
Härjedalen	
Region Jämtland-	
Härjedalen	27%
Krokom	
Ragunda	
Strömsund	
Åre	43%*
Östersund	30%
	31%

JÖNKÖPING

Aneby	16%
Eksjö	
Gislaved	36%
Gnosjö	
Habo	25%
Jönköping	23%
Region	
Jönköping	40%
Mullsjö	
Nässjö	
Sävsjö	20%
Tranås	13%
Vaggeryd	41%*
Vetlanda	12%
Värnamo	13%
	24%

KALMAR

Borgholm	
Emmaboda	48%*
Hultsfred	23%
Högsby	31%
Kalmar	29%
Landstinget i	
Kalmar Län	35%
Mönsterås	36%
Mörbylånga	28%
Nybro	28%
Oskarshamn	28%
Torsås	
Vimmerby	18%
Västervik	30%
	30%

KRONOBERG

Alvesta	36%
Lessebo	31%
Ljungby	26%
Markaryd	22%
Region	
Kronoberg	56%*
Tingsryd	44%
Uppvidinge	22%
Växjö	32%
Älmhult	33%
	34%

NORRBOTTEN

Arjeplog	13%
Arvidsjaur	11%
Boden	20%
Gällivare	
Haparanda	
Jokkmokk	
Kalix	17%
Kiruna	26%
Luleå	
Region Landstinget	
Norrbottnen	28%*
Pajala	17%
Piteå	9%
Älvsbyn	
Överkalix	
Övertorneå	
	19%

SKÅNE

Bjuv	
Bromölla	29%
Burlöv	23%
Båstad	
Eslöv	52%
Helsingborg	43%
Hässleholm	33%
Höganäs	19%
Hörby	33%
Höör	
Klippan	
Kristianstad	38%
Kävlinge	39%
Landskrona	36%
Lomma	26%
Lund	74%
Malmö	63%
Osby	32%
Perstorp	27%
Region Skåne	47%
Simrishamn	
Sjöbo	8%
Skurup	39%
Staffanstorp	22%
Svalöv	29%
Svedala	40%
Tomelilla	9%
Trelleborg	31%
Vellinge	80%*
Ystad	
Åstorp	19%
Ängelholm	15%
Örkelljunga	12%
Östra Göinge	29%
	47%

STOCKHOLM

Botkyrka	35%
Danderyd	29%
Ekerö	15%
Haninge	37%
Huddinge	44%
Järfälla	39%
Lidingö	34%
Nacka	24%
Norrtälje	22%
Nykvarn	48%
Nynäshamn	34%
Salem	30%
Sigtuna	36%
Sollentuna	21%

Solna	26%
Stockholms läns landsting	42%
Stockholm	41%
Sundbyberg	35%
Södertälje	55%*
Tyresö	30%
Täby	22%
Upplands Bro	35%
Upplands Väsby	35%
Vallentuna	23%
Vaxholms stad	31%
Värmdö	23%
Österåker	21%
	38%

SÖDERMANLAND

Eskestuna	52%
Flen	37%
Gnesta	34%
Katrineholm	30%
Landstinget i Sörmland	34%
Nyköping	55%*
Oxelösund	38%
Strängnäs	37%
Trosa	49%
Vingåker	
	43%

UPPSALA

Enköping	
Heby	24%
Håbo	28%
Knivsta	22%
Region Uppsala	52%*
Tierp	22%
Uppsala	41%
Älvkarleby	
Östhammar	26%
	38%

VÄRMLAND

Arvika	32%
Charlottenberg	
Eda	13%
Filipstad	21%
Forshaga	22%
Grums	26%
Hagfors	15%
Hammarö	25%
Karlstad	32%

Kil	31%
Kristinehamn	33%
Landstinget i Värmland	36%*
Munkfors	19%
Storfors	18%
Sunne	29%
Säffle	
Torsby	16%
Årjäng	
	29%

VÄSTERBOTTEN

Bjurholm	27%*
Dorotea	
Lycksele	15%
Malå	
Nordmaling	
Norsjö	
Robertsfors	22%
Skellefteå	14%
Sorsele	
Storuman	
Umeå	26%
Vilhelmina	
Vindeln	20%
Vännäs	23%
Västerbottens läns landsting	17%
Åsele	
	19%

VÄSTERNORRLAND

Härnösand	30%
Kramfors	30%
Landstinget i Västernorrland	36%*
Sollefteå	25%
Sundsvall	30%
Timrå	25%
Ånge	18%
Örnsköldsvik	30%
	30%

VÄSTMANLAND

Arboga	37%
Fagersta	
Hallstahammar	31%
Kungsör	29%
Köping	31%
Region Västmanland	44%

Norberg	
Sala	36%
Skinnskatteberg	
Surahammar	23%
Västerås stad	48%*
	41%

VÄSTRA GÖTALAND

Ale	36%
Alingsås	
Bengtsfors	17%
Bollebygd	39%
Borås	37%
Dals-Ed	22%
Essunga	22%
Falköping	24%
Färgelanda	
Grästorp	28%
Gullspång	12%
Göteborg	46%
Götene	15%
Herrljunga	40%
Hjo	18%
Härryda	30%
Karlsborg	21%
Kungälv	21%
Lerum	34%
Lidköping	35%
Lilla Edet	30%
Lysekil	21%
Mariestad	13%
Mark	27%
Mellerud	24%
Munkedal	18%
Mölnadal	28%
Orust	45%
Partille	
Skara	19%
Skövde	19%
Sotenäs	14%
Stenungsund	
Strömstad	30%
Svenljunga	33%
Tanum	35%
Tibro	26%
Tidaholm	22%
Tjörn	
Tranemo	36%
Trollhättan	33%
Töreboda	15%
Uddevalla	21%
Ulricehamn	41%

Vara	22%
Vårgårda	25%
Vänersborg	26%
Västra Götalandsregionen	48%*
Åmål	22%
Öckerö	37%
	35%

ÖREBRO

Askersunds	33%
Hallsberg	29%
Hällefors	36%
Karlskoga & Degerfors	40%
Kumla	33%
Laxå kommun	31%
Lekeberg	33%
Lindesberg	33%
Ljusnarsberg	35%
Nora	32%
Region Örebro län	47%
Örebro	63%*
	48%

ÖSTERGÖTLAND

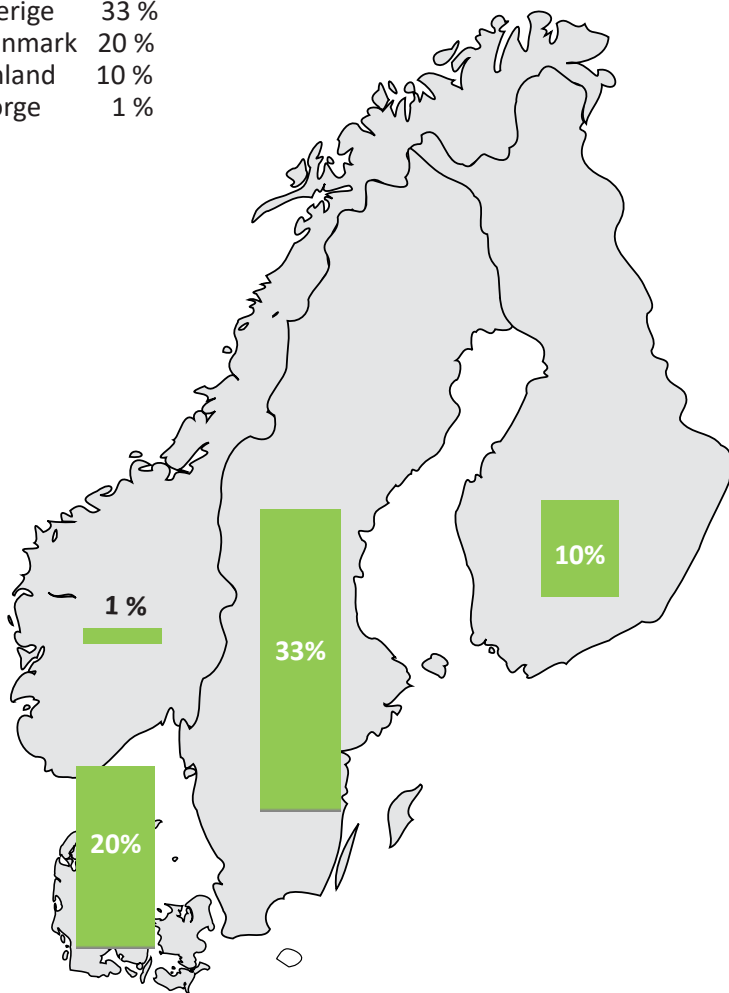
Boxholm	19%
Finspång	33%
Kinda	29%
Linköping	32%
Mjölby	21%
Motala	52%*
Norrköping	36%
Region Östergötland	35%
Söderköping	31%
Vadstena	40%
Valdemarsvik	30%
Ydre	29%
Åtvidaberg	28%
Ödeshög	16%
	35%

*Den kommun, landsting eller region med högst andel ekologiska inköp i respektive län.

Sverige leder nordiska Ekomatsligan

Andel ekologiska inköp i offentlig sektor 2016

Sverige	33 %
Danmark	20 %
Finland	10 %
Norge	1 %

Källor

Sverige: Ekomatcentrum

Danmark: Rikke Thorøe Grønning, Økologisk Landsforening

Finland: Marja-Riitta Kottila, Pro Luomu ry

Norge: Cathrine Andersen, Oikos

Sverige bäst på eko i offentlig sektor

Resultatet av Ekomatcentrums statistikinsamling visar att, i Sverige var genomsnittet för de ekologiska livsmedelsinköpen i offentlig sektor 36 % 2016. Året innan var inköpen i genomsnitt 33 %.

Dessa siffror visar att vi ligger långt framför våra nordiska grannländer.

Via vårt nordiska nätverk har vi fått ta del av data angående de genomsnittliga inköpen av ekologiskt i offentlig sektor 2016.

Nationella mål i våra grannländer

Hur ser det då ut med nationella inriktningsmål i våra nordiska grannländer? Har regeringarna beslutat om nya mål för offentlig sektor i sina respektive länder eller är det samma mål som förra året?

Danmark som länge legat i framkant har sedan flera år ett nationellt mål, 60 procent ekologiskt till 2020.

I **Finland** har ett lite mer försiktig mål formulerats, 20 procent ekologiskt till år 2020. Men en ny nationell handlingsplan för ekologiskt är på gång, så kanske ett nytt mål kommer att formuleras för framtiden

Norge, vårt grannland i väst, har inget mål just nu, Ny strategi och mål för ekologisk produktion och konsumtion ska läggas fram i Stortinget våren 2018.

Sverige, har ett nytt nationellt mål sedan 2017. Det är 60 % ekologiska inköp till 2030.

Eko från jord till bord

Då Lantmännen ägs av bönder och har egen tillverkning i Sverige kan vi producera svensk ekologisk mat och bidra till ett hållbart jordbruk. I vårt breda ekologiska sortiment finns allt från pannkakor, pasta, gryn och mjöl till ett nytt koncept med ekologisk barnmat.

Svekomatsligan 2018

Nr.	Namn	% sveko	Nr.	Namn	% sveko	Nr.	Namn	% sveko	Nr.	Namn	% sveko
1	Lund	48%	41	Orust	23%	86	Valdemarsvik	19%	126	Vansbro	14%
1	Vellinge	48%	41	Mora	23%	86	Ljungby	19%	134	Nacka	13%
3	Malmö	43%	41	Uppsala	23%	86	Danderyd	19%	134	Boxholm	13%
4	Västra Götalands- regionen	39%	41	Trollhättan	23%	86	Region Gotland	19%	134	Mjölby	13%
5	Örebro	38%	41	Strömstad	23%	86	Linköping	19%	134	Leksand	13%
6	Motala	37%	41	Gnesta	23%	95	Landstinget		134	Vallentuna	13%
7	Eslöv	36%	52	Falkenberg	22%		Sörmland	18%	134	Lysekil	13%
8	Södertälje	35%	52	Lessebo	22%	95	Kinda	18%	134	Österåker	13%
9	Trosa	33%	52	Hörby	22%	95	Region Landstinget		141	Region Halland	12%
9	Tingsryd	33%	52	Örnsköldsvik	22%		Norrbottnen	18%	141	Boden	12%
11	Nykvarn	32%	52	Kil	22%	95	Hammarö	18%	141	Älvdalen	12%
12	Nyköping	31%	52	Västervik	22%	95	Perstorp	18%	141	Munkedal	12%
13	Västerås	30%	52	Hallsberg	22%	95	Grums	18%	141	Pajala	12%
14	Eskilstuna	29%	52	Kristinehamn	22%	95	Vänernsberg	18%	141	Värmdö	12%
14	Huddinge	29%	52	Laxå	22%	95	Surahammar	18%	147	Sollentuna	11%
16	Helsingborg	28%	52	Borås	22%	95	Umeå	18%	147	Norrtälje	11%
17	Varberg	28%	52	Hallstahammar	22%	104	Kungsör	17%	147	Uddevalle	11%
17	Region Örebro	28%	52	Katrineholm	22%	104	Landstinget		147	Skövde	11%
19	Kävlinge	27%	65	Osby	21%		Värmland	17%	147	Karlsborg	11%
19	Herrljunga	27%	65	Köping	21%	104	Håbo	17%	147	Ulricehamn	11%
19	Flen	27%	65	Mark	21%	104	Tyresö	17%	147	Ängelholm	11%
19	Hällefors	27%	65	Landstinget		104	Vaggeryd	17%	154	Ånge	10%
19	Sala	27%	65	Kalmar län	21%	104	Filipstad	17%	154	Hjo	10%
24	Alvesta	26%	65	Nynäshamn	21%	110	Habo	16%	154	Ödeshög	10%
24	Svedala	26%	65	Härnösand	21%	110	Orsa	16%	157	Sotenäs	9%
24	Arboga	26%	65	Tranemo	21%	110	Burlöv	16%	157	Skara	9%
24	Mönsterås	25%	65	Svalöv	21%	110	Timrå	16%	157	Hagfors	9%
27	Sundbyberg	25%	65	Kramfors	21%	110	Staffanstorps	16%	157	Mariestad	9%
27	Kumla	25%	65	Haninge	21%	110	Solna	16%	157	Skellefteå	9%
27	Järfälla	25%	74	Söderköping	20%	110	Östhammar	16%	157	Täby	9%
27	Nora	25%	74	Kiruna	20%	117	Tibro	15%	163	Götene	8%
27	Bollebygd	25%	74	Östra Göinge	20%	117	Heby	15%	163	Arvidsjaur	8%
33	Kristianstad	24%	74	Botkyrka	20%	117	Forshaga	15%	165	Piteå	6%
33	Kungsbacka	24%	74	Norrköping	20%	117	Jönköping	15%	166	Eda	4%
33	Region Skåne	24%	74	Svenljunga	20%	117	Essunga	15%	166	Tomelilla	4%
33	Trelleborg	24%	74	Vaxholm	20%	117	Lidingö	15%	168	Värnamo	1%
33	Karlstad	24%	74	Växjö	20%	117	Hultsfred	15%			
33	Oxelösund	24%	74	Sigtuna	20%	117	Sollefteå	15%			
33	Strängnäs	24%	74	Lomma	20%	117	Markaryd	15%			
33	Upplands Bro	24%	74	Grästorp	20%	126	Tidaholm	14%			
41	Stockholm	23%	74	Region		126	Vara	14%			
41	Landskrona	23%		Jönköpings län	20%	126	Tierp	14%			
41	Lindesberg	23%	86	Högsby	19%	126	Uppvidinge	14%			
41	Lekeberg	23%	86	Finspång	19%	126	Vårgårda	14%			
41	Hässleholm	23%	86	Ydre	19%	126	Storfors	14%			
			86	Åtvidaberg	19%	126	Munkfors	14%			

Ekologisk forskning ger hållbart lantbruk

Lantmännen köper in spannmål från lantbrukarna och säljer tillbaka förnödenheter såsom utsäde, gödsel och foderblandningar. Till konsumentmarknaden säljer de förädlade cerealie- och kvarnprodukter såsom pasta, bröd och müsli samt bönor, linser och ärtor.

Lantmännen, med 25 000 medlemmar, är världens största producent av ekologiskt vallfrö och en stor spelare inom spannmål, utsäde och olika livsmedelsprodukter. De exporterar stora mängder ekologiskt vallfrö som kan odlas i Sverige tack vare lågt tryck av ogräs och skadegörare. De har klöver i vallfröblandningarna vilket ger bra foder till djuren, kväve till efterföljande grödor samt en fin markstruktur .

- Odling av ekologiskt vallfrö har blivit en viktig inkomstgren för våra bönder de senaste åren, berättar Pär-Johan Löf, projektledare på Lantmännen, stolt.

Som agronom och med en lantbrukarbakgrund fick Pär-Johan redan 1997 uppdraget att leda en stor ekosatsning på Lantmännen. Efterfrågan på ekologiskt ökade på marknaden och Lantmännen bestämde att den ekologiska volymen skulle dubbleras från 10 000 ton till 20 000 ton. Pär-Johan startade ett omlägningsprojekt för att få fram mer ekologisk råvara. Genom att erbjuda lantbrukarna ett garantipris och treåriga spannmålskontrakt var flera lantbrukare villiga att ta chansen och lägga om till ekologiskt. Projektet fungerade bra och la grunden till den stora ekoexpansionen några år senare. De lantbrukare som la om var innovativa. Många blev mycket framgångsrika och har idag stora gårdar med hög produktivitet.

Idag arbetar Pär-Johan med att koordinera Lantmännens forsknings- och innovationsarbete inom lantbruksdelen på koncernnivå. Genom samarbeten med universitet, institut och företag driver man utvecklingen mot ett mer hållbart lantbruk framåt. Ekoodlingen har bl.a. utvecklats med nya sorter anpassade till ekologiska odlingssystem.

- Den största utmaningen är att få upp proteinhalten i ekologiskt mjöl, säger Pär-Johan.

Bagerier kräver mjöl med hög proteinhalt. Det kan vara svårt att få till ett fint luftigt bröd om proteinhalten är för låg. Nu har man genom forskning och försök fått fram ekologiska sorter som ger mjöl med bra bakegenskaper, även om proteinhalten fortfarande är förhållandevis låg. Det finns idag en portfölj med sorter som passar till ekologisk odling. Dessa blir populära även i konventionell odling. Det är viktigt med friska sorter i bägge odlingssystemen.

Lantmännen har utvecklat världens mest använda biologiska bekämpningsmedel Cedomon, en jordbakterie som används vid betning av utsäde. Bakterien har bra effekt på svampsjukdomar och är standard i både konventionell och ekologisk odling idag. De har också utvecklat en värmemetoden ThermoSeed, en typ av pastörisering, så att svampsporererna på fröet dör. Den utvecklades för ekosidan men är idag standard för alla.

Forsknings- och utvecklingsarbetet på Lantmännen är bra både för det konventionella och det ekologiska lantbruket. Bägge systemen behöver bli mer hållbara och har mycket att lära varandra, avslutar Pär-Johan.

(Ekomatcentrum)

Pär-Johan Löf, projektledare på Lantmännen.

Säsong året om med Magnihills frysta produkter

- Magnihill har 52 procent ekologiskt och målet för 2018 är att nå 60 procent, berättar Wiveca Almgren, Magnihills vd, när Ekomatcentrum besöker deras monter på Gastro Nord.
- Vi låg på totalt 50 procent ekologiskt vid årsskiftet och ökar hela tiden. På Foodservice börjar vi närma oss 70 procent ekologiskt försäljning.

- Det som driver Magnihills ekosatsningar är den nya generationen som förstår vikten att göra en förändring för framtiden. Fryst frukt, bär och grönsaker är alltid i säsong. Magnihill kan erbjuda svekologiska grönsaker året om, råvaror som är enkla att använda med lång hållbarhet och ett minimalt svinn, berättar en entusiastisk Margareta Zimmerman, försäljningsansvarig foodservice & retail.

På Magnihill är ärlighet honnörsordet. Det handlar inte bara om leverantörer utan om samarbeten. Ärliga samarbeten med kontrakterade grönsaksproducenter och ärliga samarbeten med kunder. För att kunna leverera långsiktigt och säkert behövs fasta priser. Odlarna behöver veta vad de ska så för att kunna skörda det som beställs.

- När vi kontrakterar en odlare ersätter vi odlaren om skörden slår fel, berättar Wiveca. Det är inte odlaren som tar risken det är Magnihill. Därför krävs bra samarbete med kunderna och att de förstår att våra produkter kostar mer ibland. Det är fasta priser som gäller och vi får förklara varför. Vi måste också sänka priserna när skördarna blir högre, det handlar om ärlighet.

“Det är inte alltid högre skördar
i en konventionell odling, säger
Wiveca bestämt.”

Är det ett problem för er att ekologisk produktion ger lägre skördar?

- Det är inte alltid högre skördar i en konventionell odling, säger Wiveca bestämt. Det vi märker skillnad på är om man har en ekoodling som varit ekologisk i flera år. I ekoodlingen kan vi få över 100 ton morötter per hektar. Morötterna blir enormt fina och kraftfulla med fantastisk smak. Ekoodling under ett eller ett par år, har inte fått hela sin kraft tillbaka, därför kan man inte jämföra ekologiskt med konventionellt rakt av.

Gröna ärtor är en av Magnihills viktigaste produkter liksom flera traditionella rotsaker. En nyhet är strimlad sockerbeta. Den kan ätas rå, stekt eller friterad och är enligt Wiveca fantastiskt god. Sockerbetan är mycket godare än den populära sötpotatisen, dessutom en traditionell skånsk beta som de skånska bönderna kan odla.

En bra pollinering kräver extra insatser. För att säkerställa pollineringen i odlingarna hyr Magnihill in bikupor till sina odlingar. De ger honungen till personalen, "Magnihills sommar honung". (Ekomatcentrum)

Wiveca Almgren och Margareta Zimmerman

Magnihill

ETT SVENSKT FAMILJEFÖRETAG - HOS OSS FINNS DET MYCKET EKO ATT VÄLJA PÅ

Ungsgrönsaker KRAV
Art.nr: 33743

Sockerbeta striml. KRAV
Art.nr: 33788

Sötpotatis tärn KRAV
Art.nr: 33785

Paprika röd striml. KRAV
Art.nr: 33712

Bukettgrönsaker KRAV
Art.nr: 33736

Kikärter KRAV (förokkt)
Art.nr: 33798

Ratatouille KRAV
Art.nr: 33734

Majskolv i bit KRAV
Art.nr: 33724

Paprikamix striml. KRAV
Art.nr: 33706

Morotsmix KRAV
Art.nr: 33733

Gulbeta klyftad KRAV
Art.nr: 33787

Rotfrukter rustika KRAV
Art.nr: 33735

Hallonpuré KRAV
Art.nr: 33645 (värmebehandlad)

Lökpuré KRAV
Art.nr: 33644

Tomatpuré KRAV
Art.nr: 33643 (naturell)

Kontakta oss gärna
om du vill veta mer

Margareta Zimmermann
Tel: 0702 201435
margareta@magnihill.se

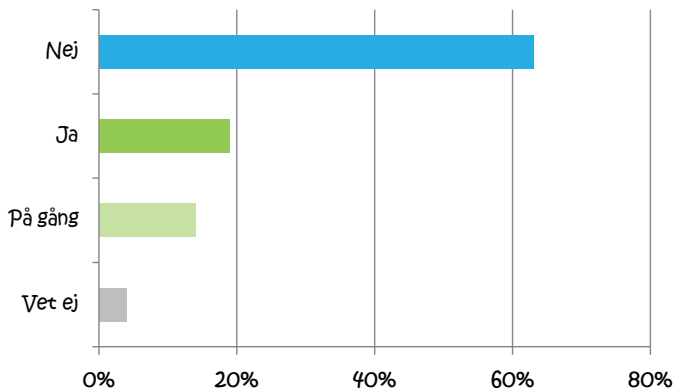
www.magnihill.se

Klimat och ekologiska mål

Klimatsmart mat i offentlig sektor

Den mat vi äter och den vi av olika anledningar väljer att slänga påverkar klimatet. Såväl produktion, hantering, transport och beredning orsakar utsläpp av gaser som påverkar klimatet, sk. växthusgaser. Minst 1/4 av Sveriges totala utsläpp av växthusgaser kommer från matproduktionen. Genom att välja klimatsmart mat kan vi minska utsläppen av växthusgaser.

Har ni under det gångna året mätt andelen klimatgaser som inköpt mat i kommunen/regionen/landstinget genererat?

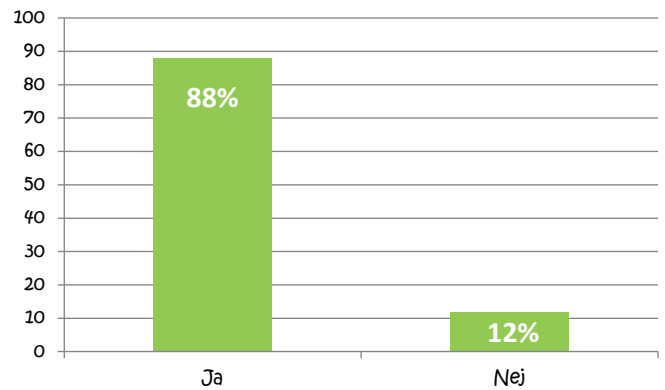

Många kommuner har börjat mäta sina utsläpp av klimatgaser från den offentliga matproduktionen.

Vår undersökning visar att 23 % av landets kommuner och regioner har börjat mäta utsläppen. Lika många har tagit mål eller är på gång att formulera mål för minskade utsläpp. Vanligast är att mäta CO₂e/kg livsmedel medan några mäter per portion eller per ätande.

Ekologiska mål driver ekoutvecklingen i offentlig sektor

En majoritet av landets kommuner, landsting och regioner (88 %) har tagit beslut eller satt upp mål för inköp av ekologisk mat. Endast 12 % saknar mål. Dessa mål är mycket viktiga för den stadiga utvecklingen av ekologiskt i offentlig sektor.

En tredjedel av landets kommuner och regioner har ett ekomål på 25 % och mer än hälften, 60 %, har ett betydligt högre mål som ligger mellan 26 och 50 %.

Ska vi nå det nya nationella inriktningsmålet som är 60 % ekologiskt till 2030 så bör inköpen i offentlig sektor öka med i genomsnitt en procentenhet per år. De sista två åren har ökningstakten varit högre än så, dvs 3 %-enheter per år.

Vi är störst på ekologiskt bröd!

Råg Eko 300g
Art. nr. fryst 9917
Art. nr. färskt 3007

Ekologiskt
Surdegsbröd 350g
Art. nr. fryst 9604
Art. nr. färskt 1604

Råghalvor 260g
Art. nr. färskt 3001

Ekologiskt Dansk
Rågbröd 340g
Art. nr. fryst 9280
Art. nr. färskt 1280

Trender

Trender som kan forma en ekologisk framtid

Det finns mega-trender, mat-trender och anti-trender. Tillsammans formar de vår ekologiska framtid. Hållbarhet är numera en av de största megatrenderna, men en gång var det också en anti-trend. Anti-trender fungerar som en kritik av megatrenderna. Ett bra exempel är antitrenden lokalt som växer fram som en protest mot globaliseringen. Trenderna som enligt den danska framtidsforskaren Birthe Linddal formar den ekologiska sektorn de närmsta tio åren:

1. Grön växtbaserad mat

Vegetarisk, vegan etc. utvecklas och övergår till mainstream.

2. Invidanpassad kost

Mat och näring skräddarsys och anpassas till varje enskild person, ex via DNA-test

3. Mat och gemenskap

Stress och tidsbrist bidrar till mycket ensamhet. Genom att äta tillsammans skapas gemenskap och tillfällen till möten, ex matevent, mässor, popup-restauranger och kaféer. Ett annat fenomen är livsmedelsbutiker med integrerade restauranger, ex Urban Deli.

4. Retro innovation

Klassiska märken och produkter förnyas för att anpassas till den nya generationens smak och preferenser.

5. Zero waste och förpackningar

Utvecklingen mot nollavfall leder till en guldålder av hållbara förpackningsinnovationer.

6. Logistik

Den framgångsrika matleverantören levererar direkt till kunden, t.ex specialiserade leveranstjänster och måltidsalternativ.

KRAV-certifiera ditt kök

Välj mellan tre nivåer:

3 stjärnor

Minst 90 procent godkända livsmedel.*

2 stjärnor

Minst 50 procent godkända livsmedel.*

1 stjärna

Minst 25 procent godkända livsmedel.
Alternativt, minst 15 livsmedel helt utbytta till godkända livsmedel.*

Dra nytta av våra rabatter

– Är du redan idag kund hos Martin & Servera?

Då kan du via deras Premiumportal få rabatt på certifieringskostnaden. Dessutom bjuder KRAV på första årets licens.

– Har du minst 20 kök som ska ingå i certifieringen?

Då bjuder KRAV på halva licenskostnaden.

Vill du veta mer?

Hör av dig till Staffan Carlberg på KRAV

E-post: Staffan.Carlberg@krav.se

Tel: 070-311 05 70

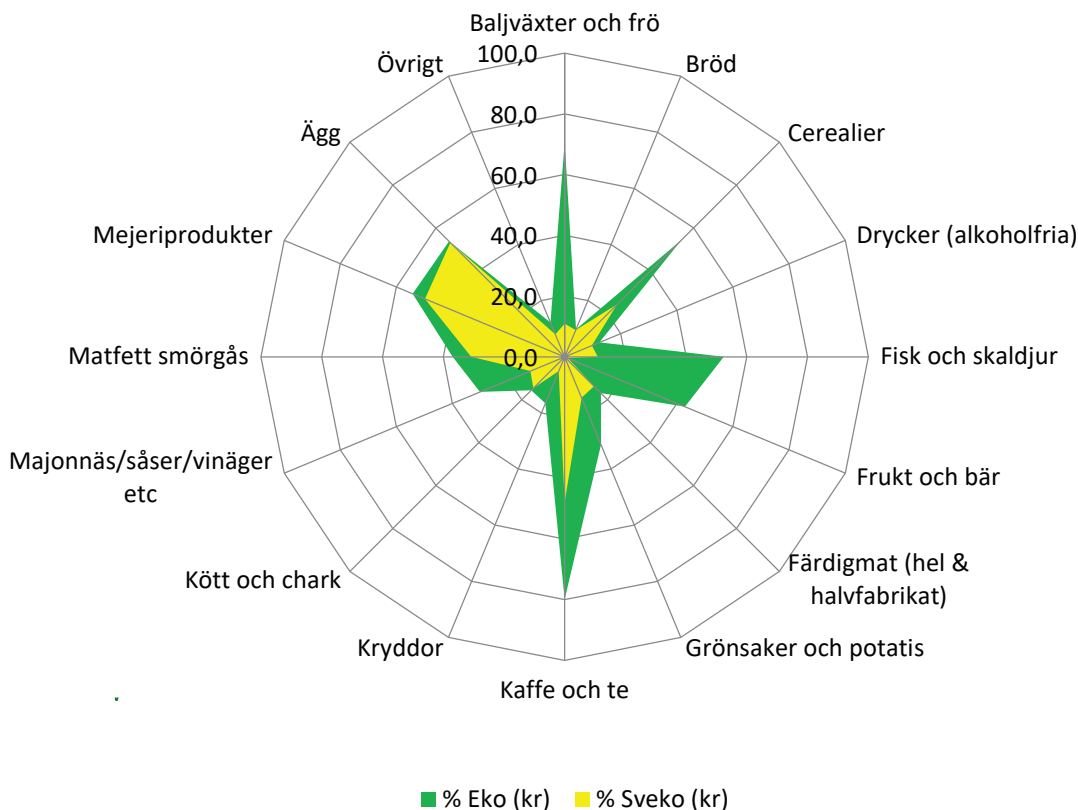
*Godkända livsmedel betyder i detta sammanhang KRAV-märkta, ekologiska eller produkter från certifierat hållbart fiske. Minst 50% av godkända livsmedel ska utgöras av KRAV-märkta produkter.

Vilka svekologiska livsmedel köper offentlig sektor?

36 % av livsmedelsinköpen i offentlig sektor är ekologiska och **21 %** är svekologiska. Ägg, kött, mjölk och mejeri är till största delen svenskt och ekologiskt. Även färdigmat av hel- och halvfabrikat är till stor del Svenskt och ekologiskt. Kaffe och te räknas som svenskt när det rostas, mals och förpackas i Sverige, även om inte själva kaffebusken kan odlas på våra breddgrader.

Vi har frågat alla sveriges kommuner, landsting och regioner om vilka svekologiska produkter som de tycker saknas på marknaden. Inte så förvånande svarar många, svenska äpplen, lokalt odlade grönsaker, griskött, svenska alternativ till bönor och kanske lite förvånande kalkonkött. Allt detta stämmer bra med den statistik vi samlat in om svekologiskt. Nästan all frukt och bär och en majoritet av grönsakerna är importerat liksom baljväxter och frön. Däremot är vi nästan självförsörjande på svekologiska ägg, mjölk och mejeriprodukter. Även det ekologiska brödet är nästan till 100 % av svenskt ursprung.

Ekologiska och svekologiska inköp i offentlig sektor 2017

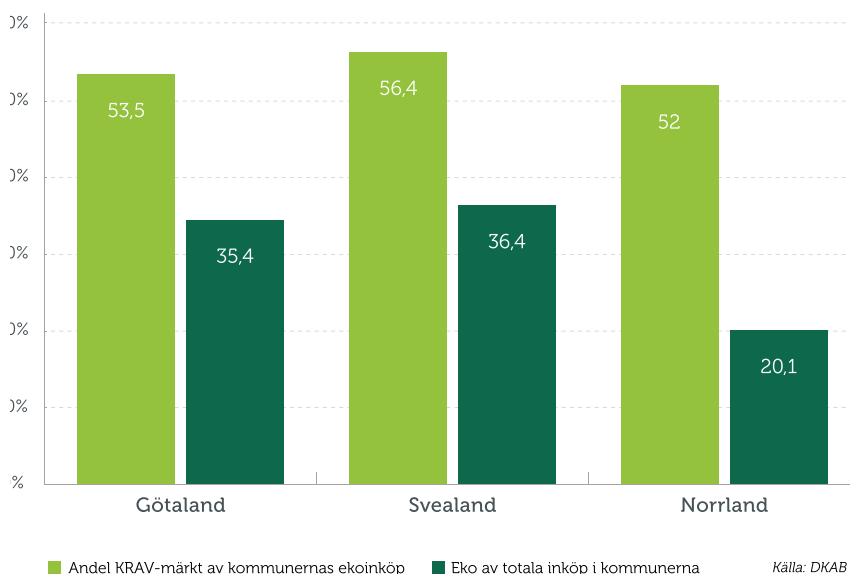

Att välja KRAV-märkt gör skillnad

Ekologisk mat är bra för djuren, människan och miljön. Men visste du att du kan göra ännu större skillnad genom att köpa KRAV-märkt? Det ställs större krav på den ekologiska maten när den har ett KRAV-märke på förpackningen än när den inte har det.

Alla ekologiska produkter, vare sig de är KRAV-märkta eller inte, måste uppfylla EU:s regler för ekologisk produktion. Men EU:s regler utgör bara en miniminivå. KRAVs regler innehåller EU:s regler, men också mycket mer. En viktig skillnad är att djurens välfärd prioriteras hårdare i KRAVs regler.

Högst andel KRAV-märkt i Svealand

Du kanske har sett bilder av grisar på grönbete? Då kan du vara nästan säker på att det är grisar på en KRAV-certifierad gård. På sommaren får den KRAV-certifierade grisen beta och böka och när det är varmt ska den kunna svalka sig till exempel i ett gyttebad. Alla ekologiska grisar ska vara ute, men för EU-ekologiska grisar räcker det med utevistelse på en betongplatta.

KRAV har också fler regler för att minska matproduktionens miljöpåverkan. Det innebär bland annat att det KRAV-certifierade företaget ska ha ett systematiskt miljöarbete och det ska finnas beväxta, ogödslade zoner mot vattendrag för att minska risken för läckage av växtnäring. KRAV-bönder ska effektivisera sin energianvändning, använda förnybar el och vara utbildade i sparsam körning.

En annan stor skillnad är att KRAV har regler för socialt ansvar, vilket helt saknas i EU:s regler. Produkter kan inte KRAV-märkas om det visar sig att brott mot mänskliga rättigheter eller tydliga fall av social orättvisa förekommer i samband med produktionen.

- Det är egentligen rätt enkelt. Ställ krav på KRAV-märkt om du vill säkerställa att maten är producerad på ett schysst sätt för människor, djur och natur! säger Staffan Carlberg, marknads- och regelutvecklare för restaurang och storkök på KRAV. (Emma Casserlöv, KRAV)

Grossister i offentlig sektor

Tre grossister dominerar offentlig ekomarknad

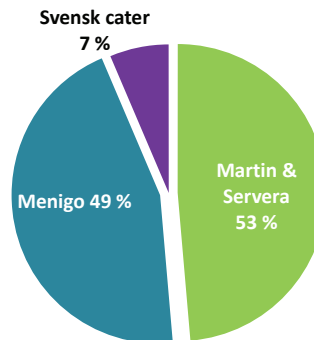
Det är i huvudsak tre grossistföretag som levererar livsmedel till offentlig sektor i Sverige. Martin & Servera har 53 % av aktörerna i offentlig sektor, Menigo 49 % och Svensk Cater 7 %. I några kommuner, landsting och regioner delar grossisterna på kunderna. Grossisterna har haft stor betydelse för ekoutvecklingen i offentlig sektor. Genom att sätta egna ekomål för sina verksamheter har de varit förutseende och kunnat förse sina kunder med ekologiskt trots att efterfrågan bitvis varit större än utbudet. Det finns också en stark vilja och drivkraft att lösa problematiken kring svenskt och lokalt producerade livsmedel.

Grossisternas mål för ekologiskt, offentliga kunder

Menigo: Mål: 20 % ekologiskt till 2020.
Resultat 2017: 14 %

Martin & Servera: Mål: 40 % ekologiskt till 2020.
Resultat 2017: 30,4 %

Svensk Cater: Inget ekomål.

Grossister som levererar till offentlig sektor och deras marknadsandelar 2017.

Hos oss är det lätt att handla hållbart. Vi har nästan 4 000 ekologiska & miljömärkta produkter.

martin&servera

EkomatCentrums medlemmar

Kommuner, landsting och regioner

Bjurholm	Nyköping
Ekerö	Orust
Eslöv	Oxelösund
Gnesta	Region Kronoberg
Gävle	Ronneby
Helsingborg	Sigtuna
Huddinge	Stockholms landsting
Karlskrona	Strängnäs
Kil	Södertälje
Kristianstad	Tingsryd
Landstinget Blekinge	Trosa
Landstinget i Värmland	Upplands-Väsby
Lund	Vaxholm
Malmö	Vellinge
Motala	Västerås
Nybro	Örebro
Nykvarn	

Guldvänner

KRAV	Företag & organisationer
Kronfågel AB	Alt Grönt i Vallentuna AB
Polarbröd	Atria Sweden AB
Saltå Kvarn	Biodynamiska produkter
	Ekologiska Lantbrukarna
	Geoshepherds
	Melins
	Natessen AB
	Nordic Organic Food Fair
	Organic Sweden
	RKA
	Skånemejerier
	Solmarka gårdsmejeri

Gröna Vänner

Fazer Bageri AB	Enskilda medlemsskap
Fazer Kvarn AB	72 St
IL Fornaio	
Lantmännen Cerealia AB	
Magnihill AB	
Martin & Servera	
Menigo Foodservice AB	
Säljpartner Häll & Co.	

Skolor & förskolor
140 St

Eko-Mat Centrum

SAMARRANGERAS
MED

Natural
Products
Scandinavia

MalmöMässan
14-15 November 2018

nordic
organic
foodFAIR

MalmöMässan | Sweden
14-15 November 2018

Den **enda** nordiska
fackmässan för
ekologisk mat och dryck

“

Vi letar efter de nyaste
trenderna och på den här mässan
träffade vi producenter som vi inte
har träffat någon annanstans.”

KIM JUHL-KRISTENSEN, PROJECT MANAGER, LIDL DANMARK

Nordic Organic Food Fair erbjuder återförsäljare
och inköpsansvariga från livsmedelsindustrin, liksom
yrkesverksamma inom restaurang, storkök och
catering, ett utbud av de **senaste trenderna** och
produkter som ännu inte visats på andra fackmässor.

Organiserad av **diversified**
COMMUNICATIONS • UK

Boka din **GRATIS** entrébiljett

till den 14-15 november 2018

www.nordicorganicfoodfair.com

och uppge kampanjkoden **NFSE638**

EKOMATCENTRUM

Ekomatcentrum är en ideell organisation vars huvudsakliga syfte är att öka intresset för ekologiska och klimatsmarta livsmedel i butik, restaurang och storhushåll.

Genom samverkan, information och utveckling strävar Ekomatcentrum mot målet "en hållbar produktion och konsumtion i alla led".

Vill du bli medlem och stötta utvecklingen mot en hållbar livsmedelskonsumtion, kontakta oss via mejl info@ekomatcentrum.se eller anmäl dig direkt på vår hemsida.

www.ekomatcentrum.se
www.ekokrogar.se
www.ekomatguiden.se
www.miljomat.se
www.ekomatsedeln.se

Eko-Mat Centrum

